

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: **Skuodo rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektas Dėl Skuodo rajono savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos viešo konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo.**

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: **Skuodo rajono savivaldybės administracijos Teritorijų planavimo ir turto valdymo skyrius vyresnioji specialistė Asta Einikienė.**

Teisės akto projekto antikorupcinis vertinimas atliktas (*pažymėti reikiamą atsakymą*):

☐ suderinus teisės akto projektą viešojo administravimo subjekte ir su pavaldžiomis įstaigomis (įstaigomis prie ministerijos ir kitomis ministrui pavestose valdymo srityse veikiančiomis įstaigomis ir įmonėmis);

☒ suderinus teisės akto projektą su suinteresuotomis institucijomis, kai jis buvo papildytas arba pakeistas.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodomas antikorupcinio vertinimo kriterijus (toliau – kriterijus), kurį taikant nustatytai korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių. Pildoma, kai, vertintojo nuomone, teisės akto projekto tiesioginio rengėjo siūlomų pataisų nepakanka korupcijos atsiradimo rizikai mažinti arba kai vertintojas nesutinka su teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentais, kodėl neatsižvelgta į vertintojo pateiktas pastabas*): **2, 6, 7, 11, 14, 15 ir 17 kriterijai (dėl Aprašo 15, 18.12, 40.4, 46.7, 70 p. bei Pavyzdinės sutarties 10.6 ir 19 p. nuostatų).**

Eil. Nr.	Kriterijus	Kriterijaus vertinimas (nurodant, kad „Kriterijų atitinka“ / „Kriterijaus neatitinka“ / „Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas“) ir pagrindimas, jeigu teisės aktas neatitinka kriterijaus (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios neigiamą atsakymą, pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio asmens pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo) (<i>pildo teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekantis asmuo</i>)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą (<i>pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>)	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą (<i>pildo teisės akto projekto antikorupcinį vertinimą atliekantis asmuo</i>)
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Kriterijaus neatitinka <i>Aprašo 6.4 p. sąvoka „greta“ nėra pakankamai detalizuota (pvz., neapibrėžtas konkretus atstumas ar ribų bendrumas), kas gali sudaryti sąlygas subjektyviam vertinimui ir išskirtinėms sąlygoms.</i>	Aprašo 6.4 papunktyje vartojama sąvoka „greta“ pažodžiui atkartoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 5 punkto formuluotę. Savivaldybės tarybos tvirtinamu Aprašu negalima pakeisti ar susiaurinti įstatymo nustatyto nuomos be konkurso	☒ tenkina ☐ netenkina

			<p>pagrindo, todėl ši formuluoje paliekama nekeista. Korupcijos rizika mažintina ne pačios sąvokos detalizavimu (tai keistų įstatymo taikymo ribas), o procedūriniu lygmeniu – nustatant, kad Savivaldybės turto valdytojas kiekvienu konkrečiu atveju privalo raštu pagrįsti, kodėl konkretus statinys laikomas esančiu „greta“ (nurodant Nekilnojamojo turto registro duomenis, sklypų/patalpų ribas ar bendrą sieną). Šios sąvokos naudojimo tikslas yra racionalus turto naudojimas, o ne sąlygų sudarymas subjektyviam vertinimui ir išskirtinėms sąlygoms. Šiuo atveju nereikia tokiam turtui įvedinėti atskirų komunikacijų ar kažkaip kitaip jo pritaikyti, kas būtų visiškai neefektyvu nuomojant turtą konkurso būdu.</p>	
2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leidiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	<p>Kriterijaus neatitinka</p> <p><i>Aprašo 6.4 p. sąvoka „greta“, 15 p. formuluoje „jeigu tokios būtinės“, 18.12 p. nebaigtinis sąrašas („kita informacija ir papildomi reikalavimai“), 40.4 p. konkurso nutraukimas esant „kitoms motyvuotoms teisinėms ar faktinėms aplinkybėms“ ir 46.7 p. reikalavimas pateikti „kitus prašomus dokumentus“ sudaro teisinio reguliavimo spragas. Tai suteikia neapribotą diskreciją, sudaro prielaidas subjektyviam ir dviprasmiškam taisyklių taikymui bei nepagrįstam konkurso nutraukimui, jei matoma, kad jį laimi nepageidaujamas dalyvis.</i></p>	<p>Formuluotės „jeigu tokios būtinės“, „kita informacija“ ir pan. yra būtinės, nes iš anksto neįmanoma numatyti visų turto rūšių specifikos ir visų galimų atvejų nuomojant Savivaldybės turtą. Galutinį turinį kiekvienu atveju nustato Komisija arba Savivaldybės turto valdytojas, vadovaudamiesi Aprašo tikslais. Konkurso nutraukimo atvejai aiškiai išdėstyti Apraše ir bet koku atveju kitos nutraukimo aplinkybė turi būti teisiškai motyvuotos arba faktinės, kai nuomos konkurso negalima tęsti, pvz., paraišką konkursui pateikusių nuomininko bankroto byla ar kt. Komisijos nariai įsipareigoja būti nešališki, o Savivaldybės turto valdytojas atsakingas už valdomą Savivaldybės turtą, todėl subjektyvus ir dviprasmiškas taisyklių taikymas negalimas. Nurodytų punktų formuluoje nekeičiamos.</p>	<p>☐ tenkina ☒ netenkina</p> <p><i>Pagal STT metodiką nešališkumo deklaracija nepanaikina plačios diskrecijos rizikos. Atviri sąrašai leidžia reikalauti papildomų dokumentų arba nutraukti konkursą bet kuriame etape, jei matoma, kad jį laimi nepageidaujamas dalyvis.</i></p>
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir pan. priimančias subjektas	Kriterijų atitinka		<p>☐ tenkina ☐ netenkina</p>

	atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto			
4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimų priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Kriterijaus neatitinka <i>Aprašo 15 p. nenustatyti kriterijai, kada specialiosios sąlygos yra „būtinės“. Aprašo 18.12 p. ir 46.7 p. pateikiami nebaigtiniai reikalavimų ir reikalaujamų dokumentų sąrašai. Ypatinga rizika kyla iš Aprašo 36 p. ir 37 p. sąveikos: pagal 36 p. konkursas skelbiamas neįvykusių, kai siūlomos kainos mažesnės už pradinę, tačiau 37 p. nustato, kad skelbiant konkursą nuo 4-ojo karto pradinį nuompinigių dydį nustato Taryba arba turto valdytojas be jokių kainos mažinimo ribų ar metodikos. Toks reguliavimas sudaro sąlygas korupcinei schemai: piktnaudžiaujantys subjektai gali tyčia žlugdyti tris pirmuosius konkursus pagal 36 p., kad perimtų sprendimą į Tarybos ar turto valdytojo rankas, kur pagal 37 p. kaina gali būti sumažinta iki simbolinės vertės.</i>	15 p. – neįmanoma numatyti visų turto rūšių specifikos, todėl ir atsiranda sąvoka „jeigu būtinės“, pvz., sveikatingumo tipo patalpos su baseinu negalės būti išnuomos dviračių sporto veiklai ir pan. Tokiu atveju, atsiranda specialių leidimų poreikis, norint nuomotis tokias patalpas. Analogiška situacija ir dėl Aprašo 18.12 p. ir 46.7 p. – neįmanoma sudaryti baigtinių sąrašų dėl nuomojamo turto specifikos. Atsižvelgiant į pastabą, Aprašo 37 punktas pakeistas taip: „37. Jeigu Aprašo 36 punkte nustatytais atvejais konkursas du kartus paskelbtas neįvykusių, skelbiant to paties turto nuomos konkursą trečią kartą, pradinis turto nuompinigių dydis gali būti sumažintas 10 procentų, o skelbiant ketvirtą kartą – 20 procentų, bet abiem atvejais ne daugiau kaip 30 procentų nuo pirminio pradinio nuompinigių dydžio. Skelbiant to paties turto nuomos konkursą penktą ir kiekvieną tolesnį kartą, pradinis turto nuompinigių dydis negali būti mažesnis kaip 50 procentų pirminio pradinio nuompinigių dydžio; tokį dydį nustato Savivaldybės taryba arba jos įgaliotas Savivaldybės turto valdytojas, sprendime nurodydamas motyvus.“ Nustatyta apatinė nuompinigių dydžio riba (50 proc.) pašalina galimybę nepagrįstai sumažinti kainą iki simbolinės vertės ir sumažina paskatą tyčia žlugdyti pirmuosius konkursus.	x tenkina ☐ netenkina <i>dėl Aprašo 37 p. pakeitimo</i>
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus	Kriterijaus neatitinka <i>Nuomos be konkurso atvejų sąrašas nėra</i>	6.6 p. nuostata pažodžiui atkartoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto	☐ tenkina x netenkina

	taikomos išimtys, sąrašas	<i>visiškai uždaras, nes 6.6 p. daroma nuoroda į „kitus įstatymuose nustatytus atvejus“. Aprašo 40.4 p. įtvirtintas nebaigtinis ir neapibrėžtas konkurso nutraukimo pagrindų sąrašas („atsiranda kitų motyvuotų teisinių ar faktinių aplinkybių“), kas leidžia taikyti išimtis ir nutraukti konkursą bet kuriame etape be objektyviai įrodomų priežasčių.</i>	valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 15 straipsnio 2 dalies 7 punkto formuluotę. Savivaldybės tarybos tvirtinamu Aprašu negalima pakeisti ar susiaurinti įstatymu nustatytų nuomos be konkurso atvejų. Konkurso nutraukimo atvejai aiškiai išdėstyti Apraše (40 p.) ir bet koku atveju kitos nutraukimo aplinkybė turi būti teisiškai motyvuotos arba faktinės, kai nuomos konkurso negalima tęsti, pvz., paraišką konkursui pateikusio nuomininko bankroto byla ar kt. Punktų formuluotės nekeičiamos.	<i>dėl 40.4 p. nebaigtinio sąrašo</i>
7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo ir viešinimo tvarka	Kriterijaus neatitinka <i>Aprašo 70 p. nurodytas 3 mėnesių terminas duomenims apie sudarytas nuomos sutartis paskelbti savivaldybės svetainėje yra neproporcingai ilgas. Aprašo 33 p. ir 50 p. numato pranešimus apie rezultatus tik tiesioginiams pareiškėjams, nenumatant operatyvaus laimėtojų viešinimo savivaldybės svetainėje.</i>	Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nustatytas toks terminas, įstatymo rengėjams tai neatrodė neproporcingai ilgas terminas ir niekas sąmoningai nevilkina sutarčių paskelbimo svetainėje, jeigu jos sudaromos. Nuomos konkursas vykdomas Apraše nustatyta tvarka, atitinkamoms procedūroms numatytas ir atitinkamas viešinimas. Viešinti kiekvieną nuomos konkurso etapą būtų neproporcinga administracinė našta.	☐ tenkina ☒ netenkina <i>Įstatymas nustato tik maksimalias „lubas“. Savivaldybės taryba savo tvarkoje gali numatyti operatyvesnį skaidrumą (pvz., 10–15 darbo dienų), o 3 mėnesių delsimas apriboja visuomenės teisę laiku žinoti apie savivaldybės turto sandorius.</i>
8.	Teisės akto projekte nustatyti sprendimų dėl mažareikšmiškumo kriterijai ir priėmimo tvarka	Kriterijus nėra teisės akto projekto reglamentavimo dalykas		☐ tenkina ☐ netenkina
9.	Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto: 9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą 9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą	Kriterijaus neatitinka <i>Aprašo 16 p. numatytas Komisijos sudarymas ir nusišalinimo pareiga, tačiau visiškai neregamentuotas Komisijos narių kadencijų skaičius ir rotacijos tvarka, kas pagal STT metodines gaires yra būtina korupcijos rizikai mažinti, nes tai didina korupcinio susitarimo ir „įprastinių ryšių“ susiformavimo riziką.</i>	Iš 16 p. pašalinta nuostata „nuolatinę arba laikinąją“ ir papildyta „kiekvienam“. Kiekvienam viešam nuomos konkursui organizuoti bus sudaroma nauja komisija.	☒ tenkina ☐ netenkina

	valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą 9.3. narių skyrimo mechanizmas 9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė 9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu 9.6. asmeninė narių atsakomybė			
10.	Numatytos procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo (viešinimo) tvarka	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis motyvuotų atvejų, kai nustatoma procedūra netaikoma, sąrašas	Kriterijaus neatitinka <i>Aprašo 40.4 p. konkurso nutraukimo kriterijus „kitos motyvuotos teisinės ar faktinės aplinkybės“ yra neapibrėžtas ir sudaro sąlygas piktnaudžiavimui nutraukiant konkursą bet kuriame etape.</i>	Konkurso nutraukimo atvejai aiškiai išdėstyti Apraše (40 p.) ir bet koku atveju kitos nutraukimo aplinkybė turi būti teisiškai motyvuotos arba faktinės, kai nuomos konkurso negalima tęsti, pvz., paraišką konkursui pateikusių nuomininko bankroto byla ar kt. Punkto formuluotė nekeičiama.	☐ tenkina x netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų procedūrų ir sprendimų priėmimo konkrečius terminus	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir pan.)	Kriterijaus neatitinka <i>Apraše (įskaitant sutarties pavyzdinę formą 4 priedo 9.3, 10.6 p.) numatyta tik bendra Nuomininko kontrolė formuluotėmis („tikrinti“), be atvejų, dažnio, fiksavimo ir rezultatų viešinimo. Apraše visiškai neaprašyta sisteminga patikrinimų tvarka.</i>	Savivaldybės turto valdytojas (Nuomotojas) atsako už turto būklę ir saugumą ir kontroliuoja nuomininką pagal poreikį ir sutarties sąlygas.	☐ tenkina x netenkina <i>Kontrolė „pagal poreikį“ palieka neapribotą subjektyvumą.</i>
15.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės (pvz., aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam	Kriterijaus neatitinka <i>Kaip nurodyta 14 kriterijoje, neesant konkretaus patikrinimo procedūrų mechanizmo, kontroliuojančių asmenų rotacijos bei rezultatų viešinimo, sudaromos sąlygos neformaliai susitarimui tarp tikrintojų ir nuomininko bei atsakomybės išvengimui.</i>	Aprašo 4 priede (Nuomos sutartyje) aiškiai nustatyta, ką ir kaip tikrina Savivaldybės turto valdytojas (Nuomotojas), nes nuomininko įsipareigojimai tiksliai išvardinti. Nuomininkas privalo sudaryti sąlygas tikrinti turto naudojimą (sutarties 10.6 p.). Nuomotojas įsipareigoja atlikti inventORIZACIJĄ ir pateikti inventORIZACIJOS aprašus (Aprašo 62 p.).	☐ tenkina x netenkina <i>Rengėjo argumentų nepakanka korupcijos rizikai pašalinti, nes bendra sutartinė teisė tikrinti nepakeičia skaidrios ir objektyvios patikrinimų procedūros.</i>

	kontaktui be liudininkų ir pan.)			
16.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybė	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
17.	Teisės aktų projekte numatytas baigtinis kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, sąrašas ir nustatyta aiški nuobaudos (sankcijos) skyrimo procedūra	Kriterijaus neatitinka <i>Nėra reglamentuota pažeidimų fiksavimo ir rašytinių įspėjimų teikimo tvarka už kitų privalomų reikalavimų nevykdymą (pvz., privalomo turto apdraudimo per 15 d. d. ar sutarties įregistravimo NTR) ir koks suteikiamas protingas terminas trūkumams pašalinti iki pritaikant griežčiausias sutartines pasekmes. Nesant aiškios procedūros, įspėjimai gali būti teikiami subjektyviai ar selektyviai, taip pažeidžiant lygiateisiškumo principą.</i>	Apraše ir Aprašo 4 priede (Nuomos sutartyje) aiškiai išdėstytos Nuomotojo ir Nuomininko pareigos, turto naudojimo kontrolė ir šalių atsakomybė. Bendrosios civilinės atsakomybės ir CK nuostatos pakankamai reglamentuoja šalių pareigų vykdymo kontrolę, atskiros procedūros Apraše nereikia. Papildomai Aprašo 65.1. punkte įtvirtinta aiški nuoroda, kad už kitų (ne piniginių) sutartinių pareigų nevykdymą nuomininkas atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.	x tenkina ☐ netenkina
18.	Kartu su teisės akto projektu pateikta pakankamai jį pagrindžiančių lydimųjų dokumentų ir informacijos, siekiant antikorpuciniu aspektu įvertinti teisės akto projektą	Kriterijų atitinka		☐ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	<i>Kitų korupcijos rizikos veiksnių neidentifikuota</i>		☐ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Teritorijų planavimo ir turto valdymo Asta Einikienė
skyrius vyresnioji specialistė

Teisės akto projekto vertintojas: Vyriausiasis specialistas, atsakingas už Edvardas Domarkas
korupcijai atsparios aplinkos kūrimą